

Motion till riksdagen 2021/22:91

av **Dennis Dioukarev (SD)**

Så får fler unga sin första bostad

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att lagstifta om statligt gynnat bosparande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bristen på bostäder i kombination med höga priser i storstadsregionerna och ett ökat antal unga vuxna har skapat en besvärlig situation för dem som vill flytta hemifrån. Man har ofta inte sparkapitalet för en insats till en bostadsrätt men har heller inte stått i bostadskö tillräckligt länge för att få en billig hyresrätt. Samtidigt skulle många unga vuxna klara av boendeutgifter på ca 5 000 kr/månad (s. 20 Slutrapport Bofrämjandet). Problemet är därför inte dålig betalningsförmåga, utan snarare brist på finansiering och sparkapital. Hittills har debatten dominerats av förslag såsom utbudssubventioner av hyresbostäder och regelförenklingar. Erfarenheten visar dock att subventionerna ofta är ineffektiva och dyra, varför nyproduktionen idag domineras av bostads- och äganderätter. Det finns emellertid en beprövad lösning i flera länder, som skulle hjälpa unga vuxna att komma in på bostadsmarknaden.

Förslaget presenteras av Sveriges Byggindustrier i rapporten ”Startlån och bosparande – möjliga system och effekter” och innebär att unga vuxna i åldern 18–36 ska kunna spara till bostad med särskilda skatteregler. Det blir som ett inverterat räntevadrag – istället för att få tillbaka på lånet får du tillbaka på sparandet.

Genom att bosparande underlättas kan unga snabbare bygga upp en egen kapitalinsats för ett första bostadsförvärv. Tre av fem norrmän i åldern 17–33 använder denna sparform och liknande modeller finns också i Finland, Tyskland och Frankrike. Enligt en undersökning från Novus, ”Bosparande – Startlån”, genomförd i oktober 2015 är åtta av tio svenskar positiva till att införa bosparformen likt den norska även i Sverige.

Detaljerna för hur exakt det skulle se ut kan behöva utredas vidare men som exempel:

Ett sådant system skulle kunna innebära att sparandet sker från det år en person fyller 18 år till det år han eller hon fyller 36 år. Sparandet skulle kunna vara avdragsgillt med upp till ett halvt inkomstbasbelopp per år. Avdraget kan uppgå till 20 procent av sparandet vilket innebär att den som bosparar 1 000 kronor får 200 kronor tillbaka i skatteavdrag mot annan skattepliktig inkomst. Dessutom ska den avkastning bosparandet genererar vara skattefri. Om sparkapitalet används till annat än bostadsköp blir det retroaktiv beskattning.

Förutom att unga vuxna ges en möjlighet att komma in på bostadsmarknaden kan andra positiva sidoeffekter uppnås. Genom att rikta institutionellt stöd till resurssvaga hushåll stimulerar man sparande bland yngre vilket gör att man i ett tidigt skede av sitt vuxna liv får lära sig att ta ansvar för sin privatekonomi. En ung befolkning idag med respekt och förståelse för plånboksfrågor borgar för en framtid imorgon med politiker och näringsliv som fattar kloka beslut.

Mot denna bakgrund bör regeringen lämna ett tilläggsdirektiv till utredningen ”Förslag för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden” med uppdraget att utreda hur ett statligt finansierat bosparande kan utformas.

Dennis Dioukarev (SD)